

[Himmelstrup.]

lånerente, kan der efter sagens natur ikke være tænkt på andet end — hvad skal jeg sige — markedets udlånsrente, markedets almindelige udlånsrente, og der er ingen som helst tvivl om, at markedets almindelige udlånsrente i dag ligger betydeligt højere end de $3\frac{1}{2}$ pct., som er nævnt i disse lovforslag. Hvis man skulle følge den rettesnor, der er angivet i den nævnte betænkning, måtte man efter min mening højere op med udlånsrenten end til de $3\frac{1}{2}$ pct. Og når så hertil kommer, at denne rente også skal stå i et vist forhold til den rente, staten betaler for lån med tilsvarende løbetid — skal vi sige 15 år —, kan jeg ikke se rettere, end at den foreslåede rente på $3\frac{1}{2}$ pct. i virkeligheden også ligger under den rente, hvortil staten i dag kan opnå lån, den rente, som er gældende for almindelige statslån med den nævnte løbetid.

Jeg ved godt, at den højtærede finansminister vil sige: ja, men forholdet er dog det, at jeg for $1\frac{1}{2}$ måned siden optog et 10-årigt lån — også som resultat af den overenskomst, der blev sluttet under skattelovsforhandlingerne — til en effektiv rente af 3,05 pct., og derfor mener jeg, at den rente, der nu er foreslået i disse tre lovforslag, i virkeligheden ligger over det, staten kan låne til. Det forekommer mig imidlertid ikke at være rigtigt at ræsonnere på den måde, for forholdet er jo det, at det alene skyldes de særlige forhold, som gjorde sig gældende ved dette låns optagelse, det 150 mill. kr. store lån, som det jo var. Finansministeren fik lånet til denne lave rente, fordi han kunne lægge et vist pres på det bankkonsortium, som garanterede ham lånet. Forholdet er vel også det, at de private banker ikke ville deltage med samme garantiandel i dette lån, som der var aftalt ved det lange lån, medens derimod den væsentligste del af garantien for det korte lån blev liggende i nationalbanken, som vel også ligger med en væsentlig del af obligationerne.

Når man skal finde en vejledning for rentefastsættelsen i de tre lovforslag i forhold til den rente, staten må betale for lån med tilsvarende løbetid, afhænger det altså af, til hvilken rente staten kan låne i dag. Her synes jeg, det er vejledende, hvis man betragter de lån, staten har løbende, optaget for nogle år siden, og ser, hvilken rente der i virkeligheden, når man tager hensyn til deres kurs, er tale om. Når jeg ser på det beskæftigelseslån, staten optog i 1941 — det var et 25-årigt lån, som skulle løbe fra 1941 til 1966, et 4 pct.s lån —, var kursen på dette

lån forleden dag, fredag den 12. maj, $99\frac{3}{4}$. Det giver en effektiv rente på 4,03 pct. Hvis jeg tager et andet lån fra 1941, statens 4 pct. lån løbende fra 1941 til 1966, noteredes det den 12. maj til kurs 100, og det vil altså sige, at den effektive rente for dette lån var 4 pct. Sådan tror jeg, man kan blive ved at tage det ene eksempel efter det andet, og alle viser de, at den effektive rente af statens låneforpligtelser i dag ligger i hvert fald ca. $\frac{1}{2}$ pct. højere end det, den højtærede finansminister her har foreslået. Det er også et spørgsmål, som jeg mener det vil være rimeligt at drøfte i det kommende udvalg, om der nu alligevel ikke, når man skal tilgodese det, som var hensigten med denne specielle lånevirkosomhed fra statens side, at den ikke skulle konkurrere — i hvert fald ikke på renten, måske i højere grad på sikkerheden — med den rente, som er den almindelige ved udlån gennem de normale kanaler, vil være grund til at hæve udlånsrenten i hvert fald en halv procent.

Alle disse spørgsmål vil kunne drøftes i det kommende udvalg. Jeg går ud fra, at samtlige lovforslag vil blive henvist til udvalgsbehandling, og da der er visse ting, der er fælles for samtlige forslag, vil det vel i og for sig være rigtigst at henvise dem alle til samme udvalg. Hvis dette ikke er muligt, henstiller jeg, at der søges etableret en vis kontakt imellem de udvalg, der vil få de enkelte lovforslag til behandling.

Tesdorpf: Det fremsatte lovforslag er et led i det forlig, som blev indgået i slutningen af marts måned. Der er derfor ingen grund til at trave de principielle gangere ved denne lejlighed. Det kunne ellers have været fristende. Set fra et principielt synspunkt forekommer det, der serveres her i dag, mig ikke at være rosinen i pølseenden, men snarere en meget sur sveske. Når man tænker på, at man ikke synes, det er rart at sluge den sidste ende af pølsen, da det jo var en aftale, at hele pølsen skulle spises, er der heldigvis grund til at erindre, at der er andre dele af pølsen, der var bedre, at der er garanti for fremtidig, at 85 pct. af de beløb, der var til rådighed de første Marshallår, skal afskrives, og at også de penge, som efterhånden vil indkomme gennem afdrag og renter, skal afskrives. Men netop fordi det var en aftale, at det hele skulle med i dette forlig, alt skulle tages med, er det klart også for mit parti, at det, der er det sikre ved disse forhandlinger, hvordan de så forløber — og enkeltheder kan man jo diskutere —, er, at forhandlingerne skal ende positivt.